

Svejska organizacija za zaštitu prirode WWF je u suradnji s regionalnim organizacijama civilnog društva u okviru SEE SEP projekta objavila novoizvješće “Procena utjecaja na okoliš (PUO) i strateška procjena utjecaja na okoliš (SPUO) hidroenergetskih projekata u jugoistočnoj Europi – ispunjavanje EU standarda”. Izvješće, koje je pripremljeno u saradnji s timom međunarodnih neovisnih stručnjaka, sagledava kvalitetu 25 PUO i dvije SPUO napravljenih za hidroenergetske projekte u sedam zemalja, u posljednjih 5 godina i istražuje kako bi se greške u tim slučajevima mogle izbjeći u budućnosti. U izvješću se zagljučuje da glavni nedostaci dolaze iz činjenice da prenošenje EU direktiva nije bilo nadograđeno posebnim pravilima, propisima i smjernicama, kako bi u potpunosti implementirali zahtjeve direktiva. Najozbiljniji propusti odnose se na, rasprostranjeno neprimjenjivanje standardnih postupaka od strane nadležnih tijela kao što je nedostatak javne rasprave i transparentnog odlučivanja. Postoje ozbiljni propusti u smislu sadržaja studija poput vrlo ograničenih terenskih istraživanja i korišćenja zastarjelih znanstvenih podataka. “Opći standard PUO i SPUO studija u regiji vrlo je nizak. Izrađivači i studija često ignoriraju svoju profesionalnu odgovornost i proizvode loše procjene bez izrade osnovnih osnovnih istraživanja i analiza. Mnoge studije oslanjaju se na hidrološke i ekološke podatke od prije 20-30 godina i ne uključuju podatke o korištenju zemljišta ili o klimatskim promjenama. Altrenative i kumulativni utjecaji rijetko se sagledavaju, a isto vrijede i za očuvanje ekoloških protoka u rijekama kako bi se zaštitilo biološka raznolikost i druge korisnike vode nizvodno”, rekao je Petar J. Nelson. Ovi nedostaci nastaju dijelom zbog neadekvatne financijske i tehničke sposobnosti u ministarstvima i u agencijama. Održavaju i nespremnost nadležnih tijela da u proces sudjelovanja javnosti u potpunosti uključe lokalne zajednice i nevladin sektor, u izvješću se zaključuje da taj otpor poizlazi iz duboko ukorjenjenih tradicionalnih praksi, političkog utjecaja, privatnih interesa, a u nekim slučajevima i zbog korupcije i zbog nezakonitih aktivnosti. “Procjene utjecaja na okoliš su od poseдне važnosti u energetsom sektoru, gdje odluke mogu imati dugoročne posljedice na energetska strukturu i potrošnju, kao i na opće stanje okoliša, regije ili države u celini. U slučaju hidroenergetskih projekata, PUO studije su do posebne važnosti kako bi se osiguralo da je njihov utjecaj na ekosustave rijeka što manji. treba i naglasiti da je i osiguravanje radnog i učinkovitog sudjelovanja javnosti jedan od ključnih elemenata procjene uticaja na okoliš koji povećava legitimnost bilo kojeg projekta”, komentirao je izvješće Janez Kopač direktor Tajništva Energetske zajednice. “Štetni okolišani i društveni utjecaji velikih hidroelektrana dobro su poznati, a izvješće također ističe ozbiljne posljedice brojnih malih hidroelektrana koje se sada aktivno promoviraju diljem balkana u nekim od najvrednijih Natura 2000 područjima bez odgovarajućih mjera za zaštitu prirode”.

Balkan: Štetni hidroenergetski projekti u regiji nastaju zbog procjena utjecaja na okoliš standarda

Hitno je potrebno djelovanje na svim razinama, od EU i velikih investicijskih banaka, do pojedinih vlada, regulatora, stručnjaka, investitora i konzulanata. Izvješće da je 25 preporuka da je uključujući i regionalnu studiju o energetici i zaštićenim područjima te izradu smjernica za izradu PUO - SPUO studija, kao i detaljne preporuke pojedinim vladama kako bi studije u buduće bile bolje i stručnije.

izvor: energyobserver.com